

5^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑΣ

**Μαστιχάρι - Κως, Ξενοδοχείο Neptune
16-19 Μαΐου 2002**

Υπό την αιγίδα:

- Υπουργείου Υγείας-Πρόνοιας
- Δήμου Κω
- Δήμου Ηρακλειδών

Πληροφορίες: Βασ. Σοφίας 102, 11528 Αθήνα
Τηλ.: 010.7468834, Fax: 010.7792705

ROCHE

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ**

Επίτιμος Πρόεδρος: *A. Ζαπραΐδου*
Πρόεδρος: *Π. Τσούγια*
Αντιπρόεδρος: *B. Λαγκάζαλη*
Γεν. Γραμματέας: *A. Λάσκαρη*
Ταμίας: *Δ. Κοντούλη*
Μέλος: *Γ. Θανασά*

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 5ου ΠΣΝΝ

Επίτιμος Πρόεδρος: *Ι. Θάνου*
Πρόεδρος: *Π. Τσούγια*
Αντιπρόεδρος: *B. Λαγκάζαλη*
Γεν. Γραμματέας: *A. Λάσκαρη*
Ταμίας: *Δ. Κοντούλη*
Μέλος: *Γ. Θανασά*

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: *E. Χαραθαμπίδου*
Αντιπρόεδρος: *Π. Τσούγια*
Γραμματέας: *A. Λάσκαρη*
Μέλη: *A. Ζαπραΐδου*
Ι. Θάνου
M. Κωστενίδου
M. Μαράκη

ΤΟΠΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

O. Ιωαννίδου
M. Παπαμικέδη
K. Χατζηστέργου
Σ. Πιζάνη

EDTNA / ERCA

Key Member: *A. Λάσκαρη*
EC Member: *Γ. Θανασά*
EC Member: *A. Νούσης*
Journal co-editor: *E. Παναγιωτάκη*
News co-editor: *Δ. Κοντούλη*

ARITI

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χαιρετισμός Επίτιμου Προέδρου Συνεδρίου	7
Χαιρετισμός Προέδρου ENEN & 5ου Π.Σ.Ν.Ν.	9
Χαιρετισμός Προέδρου EDTNA/ERCA	11
Γενικές Πληροφορίες	13
Συνοπτικό Πρόγραμμα	15
Αναλυτικό Πρόγραμμα	19
Ευχαριστίες	39
Περιλήψεις Εργασιών	41
Συντονιστές - Εισηγητές - Ομιλητές - Πρόεδροι	89
Ευρετήριο Συγγραφέων	92
Κοινωνικό Πρόγραμμα	97

NEFROTEC

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΙΜΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ο Νοσηλευτής Νεφρολογίας αναγνωρίζεται ως ειδικός επαγγελματίας υγείας με γνώσεις και δεξιότητες για την παροχή φροντίδας, σε μια πολυπληκη και ευαίσθητη ομάδα ασθενών.

Η Νεφρολογική Νοσηλευτική μέσα από μια δύσκολη αθλή και συνεχώς εξελισσόμενη πορεία βρίσκεται σήμερα, στην αυγή του 21ου αιώνα, να προβληματίζεται πλέον για την ποιοτική παρέμβασή της στο χώρο της υγείας.

Η ανάγκη για την ποιοτική παροχή της Νεφρολογικής Νοσηλευτικής Φροντίδας "αναδύθηκε" ως φυσικό επακόλουθο της επιστημονικής ανάπτυξής της και της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των Νοσηλευτών Νεφρολογίας. Η σχεδίαση και εφαρμογή προτύπων παροχής φροντίδας και η λειτουργία του Νοσηλευτή Νεφρολογίας μέσα από αυτά, είναι μια συναρπαστική πρόκληση και εμπειρία. Αποτελεί δε μία παγκόσμια και ελληνική αναγκαιότητα αφού ένα σύγχρονο ποιοτικό σύστημα παροχής Νεφρολογικής Φροντίδας δεν είναι δυνατό να λειτουργήσει χωρίς καθορισμένα πρότυπα και επιστημονικές κατευθύνσεις.

Έτσι προέκυψε η διατύπωση προτύπων και η ανάπτυξη κριτηρίων που αφορούν όλους τους τομείς της Νεφρολογικής Νοσηλευτικής: Εκπαίδευση, Κλινική Νεφρολογία, Ειδικές Μονάδες, Μεταμόσχευση, Υποστήριξη ασθενούς και περιβάλλοντος.

Η παροχή της φροντίδας μέσα από τη δημιουργία - εφαρμογή πρωτοκόλλων, που είναι εφαρμόσιμα στην καθημερινή κλινική πρακτική, εξατομικεύονται σύμφωνα με τις ανάγκες και ιδιαιτερότητες των ασθενών, αξιολογούνται ως προς την αποτελεσματικότητά τους και αναθεωρούνται μέσα από την έρευνα, καθιερώνει ένα καθολικό - σταθερό πλαίσιο φροντίδας από όλους τους Νοσηλευτές Νεφρολογίας.

Η διαρκής αξιολόγηση της ποιότητας της παρεχόμενης φροντίδας με ειδικούς δείκτες (Quality Indicators), είναι βέβαιο ότι όχι μόνο θα βοηθήσει τους πάσχοντες από νεφρική ανεπάρκεια, αλλά θα καταστήσει τους Νοσηλευτές Νεφρολογίας πρωταγωνιστές στο χώρο της υγείας, με κύρος, επιστημονικότητα και ενισχυμένο επαγγελματικό προφίλ.

Ευχή αθλή και στόχος του 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου Νοσηλευτών Νεφρολογίας είναι να αποτελέσει την απαρχή αυτής της φιλοδοξίας.

ΙΩΑΝΝΑ ΘΑΝΟΥ

**Επίτιμος Πρόεδρος Συνεδρίου
& EDTNA/ERCA JOURNAL
Editorial Advisory Board**

ERGO

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής, σας καλωσορίζω στο 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νοσηλευτών Νεφρολογίας, στο νησί του Ιπποκράτη, την ακριτική μας Κω. Πρόκειται για την κορυφαία επιστημονική εκδήλωση της Ελληνικής Νεφρολογικής Ένωσης Νοσηλευτών.

Στόχος της ENEN και του συγκεκριμένου Συνεδρίου είναι η προαγωγή της Νοσηλευτικής γνώσης και η ανταλλαγή απόψεων πάνω στα νέα επιστημονικά δεδομένα. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδουμε και στην ευκαιρία για ενδυνάμωση των συναδελφικών μας σχέσεων.

Στην εποχή μας, περισσότερο από άλλοτε, η ενημέρωση αποτελεί επιτακτική ανάγκη. Οι εξελίξεις στην τεχνολογία, στην ιατρική και νοσηλευτική επιστήμη είναι ραγδαίες. Εμείς, οι Νοσηλευτές Νεφρολογίας οφείλουμε να τις παρακολουθούμε. Οφείλουμε να αξιοποιούμε τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες, να διευρύνουμε τους πνευματικούς μας ορίζοντες και να ανταποκριθούμε στις νέες προκλήσεις με γνώση, έμπνευση και ενθουσιασμό.

Η προτεραιότητα βρίσκεται στην αναβάθμιση της ποιότητας φροντίδας των ασθενών με νεφρολογικά νοσήματα, σύμφωνα με τα πιο σύγχρονα μέτρα και κριτήρια της επιστήμης.

Με αυτές τις σκέψεις σχεδιάστηκε το πρόγραμμα του 5ου Συνεδρίου. Θα καλήψουμε ένα ευρύ γνωστικό πεδίο με την πεποίθηση, ότι θα προσφέρουμε σημαντική γνώση στους νεώτερους και ευκαιρία διεύρυνσης και επιβεβαίωσης των γνώσεων στους παλαιότερους.

Η συμμετοχή Πανεπιστημιακών Δασκάλων, εξειδικευμένων Ιατρών, Νοσηλευτών Νεφρολογίας καθώς και Νοσηλευτών άλλων ειδικοτήτων με πλούσια κλινική εμπειρία, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την επιτυχία του Συνεδρίου.

Ευχαριστούμε τα μέλη της Τοπικής Οργανωτικής Επιτροπής, τα οποία εργάστηκαν ακούραστα και φιλότιμα. Ευχαριστούμε τους συντονιστές και τους εισηγητές, που θα καταθέσουν το κύρος της γνώσης και της εμπειρίας τους στο Συνέδριο της ENEN.

Με ξεχωριστά συναισθήματα ευχαριστούμε όλους εσάς, που με την ενεργό συμμετοχή σας γίνεστε μοχλός για τη μετάδοση και εφαρμογή αυτών των γνώσεων στην καθημερινή πράξη, προς όφελος των ασθενών μας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΤΣΟΥΓΙΑ

Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής

EDTNA/ERCA

...φροντίζοντας μαζί

New Homepage for EDTNA/ERCA:

www.edtna-erca.org

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ EDTNA/ERCA

Dear Colleagues,

As President of the European Dialysis and Transplant Nurses Association/European Renal Care Association I am very pleased to send our best wishes to the delegates of the HENNA Conference.

Outcomes of educational programs and Research projects will increase quality of care for our renal patients who are dependant of the care provide by health care workers in the nephrology field. Therefor we need high standards and to achieve this it is nessecary to discuss all these issues on a regular basis. Your Conference is an exellent opportunity to take forward good

ideas and best practise.

EDTNA/ERCA is a multidisciplinary renal care association with more over 5'100 members in over 55 countries across the world. I am very proud to see that the number of Greek members is growing fast and I am sure that this is a result of good collaboration between HENNA and EDTNA/ERCA.

I wish you a very good and succesfull Conference.

With sympathy,

ROB. MUTSAERS

President EDTNA/ERCA

Ως πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Νοσηλευτών Νεφρολογίας/Ευρωπαϊκή Ένωση Νεφρολογικής φροντίδας είμαι ιδιαίτερα ευτυχής που έχω την ευκαιρία να στείλω τις καλύτερες ευχές μου στους συμμετέχοντες στο Συνέδριο της Ελληνικής Ένωσης Νοσηλευτών Νεφρολογίας.

Τα αποτελέσματα των εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων θα βελτιώσουν την ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας για τους νεφρολογικούς μας ασθενείς οι οποίοι εξαρτώνται απο την φροντίδα των επαγγελματιών υγείας του νεφρολογικού χώρου. Επομένως χρειαζόμαστε το υψηλό επίπεδο το οποίο για να κερδηθεί είναι απαραίτητο να συζητάμε όλα τα θέματα σε τακτική βάση.Το συνέδριό σας είναι μια εξαιρετική ευκαιρία για να προωθήσετε καλές ιδέες και πρακτικές.

Ο EDTNA/ERCA είναι μία ένωση νεφρολογικής φροντίδας πολλών ειδικοτήτων με περισσότερα από 5.100 μέλη σε πάνω από 55 χώρες σε όλο τον κόσμο. Είμαι πολύ περήφανος που διαπιστώνω ότι ο αριθμός των Ελλήνων μελών αυξάνει γρήγορα και είμαι σίγουρος ότι αυτό είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας μεταξύ της ENEN και του EDTNA/ERCA.

Σας εύχομαι ένα πολύ καλό και επιτυχημένο συνέδριο.

Μετά τιμής

ROB. MUTSAERS

President EDTNA/ERCA

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τόπος Συνεδρίου	Οι εργασίες του 5ου Π.Σ.Ν.Ν. θα πραγματοποιηθούν στο Ξενοδοχείο Neptune στο Μαστιχάρι της Κω. Τηλ.: 02420.41480 Fax: 02420.41574
Γραμματεία	Η Γραμματεία θα λειτουργεί στο Συνεδριακό χώρο καθημερινά από τις 08:00 μέχρι τις 18:00
Συμμετοχή στο Συνέδριο	Η συμμετοχή στο Συνέδριο περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none">• Την παρακολούθηση των εργασιών του Συνεδρίου• Την τσάντα του Συνεδρίου με το έντυπο υλικό• Τον τόμο των περιλήψεων• Το δίπλωμα συμμετοχής• Τους καφέδες και δύο γεύματα• Τη συμμετοχή στις κοινωνικές εκδηλώσεις (Δεξίωση υποδοχής, Επίσημο δείπνο συνέδρων)• Την εκδρομή (με γεύμα)
Διακριτικό Σήμα	Για την παρακολούθηση των εργασιών του Συνεδρίου θα πρέπει οι Σύεδροι να φέρουν απαραίτητα διακριτικό σήμα (κονκάρδα)
Παράδοση Εργασιών	Η εργασία σας ολοκληρωμένη πρέπει να κατατεθεί στη Γραμματεία του Συνεδρίου <ol style="list-style-type: none">1. Γραμμένη σε δισκέτα2. Τυπωμένη σε χαρτί μεγέθους Α43. Με πλήρη στοιχεία των συγγραφέων (ονοματεπώνυμο, τίτλος, κέντρο προέλευσης)

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Διαφάνειες
Χρονική
Διάρκεια
Παρουσιάσεων

- Ο έλεγχος και η παράδοση των διαφανειών θα γίνονται στο αρμόδιο γραφείο μία ώρα πριν την έναρξη της ομιλίας
- Ο χρόνος παρουσίασης των διαλέξεων, εισηγήσεων και ελεύθερων ανακοινώσεων θα πρέπει να τηρηθεί αυστηρά

Βράβευση
Εργασιών

Στην καλύτερη εργασία θα απονεμηθεί το βραβείο
"ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΤΙΡΤΖΟΓΛΟΥ"

Ξενοδοχεία

Το ξενοδοχείο που έχει επιλεγεί για τη διαμονή των συνέδρων είναι:
NEPTUNE Resort & Convention Center
Που βρίσκεται στο Μαστιχάρι της Κω
Τηλ.: 02420.41480
Fax: 02420.41574
E-mail: neptunehotels@neptune.gr

Περισσότερες
Πληροφορίες

Οργανωτικό Γραφείο:
"ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΕΠΕ"
Παπαδιαμαντοπούλου 4 & Βασ. Σοφίας, 11528 Αθήνα
Τηλ.: (010) 72.54.360-2, Fax: (010) 72.54.363
E-mail: tcnet@traconet.gr

ΠΕΜΠΤΗ 16 ΜΑΪΟΥ 2002

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

17.00-19.00	ΕΓΓΡΑΦΕΣ
19.00-19.30	ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Π. Τσούγια Προσφωνήσεις: Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής Πρόεδρος ΕΝΕΝ Πρόεδρος ΕΣΔΝΕ Πρόεδρος ΕΝΕ Εκπρόσωπος EDTNA/ERCA Έπαρχος Κω Δήμαρχος Ηρακλειδών Κήρυξη Έναρξης: Δήμαρχος Κω
19.30-20.30	Διάλεξη: "ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ" <i>Β. Χατζηβασιλείου, Δικηγόρος - Ιστορικός</i> ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Μ. Παπαμικέδη "ΟΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ ΠΑΝΤΟΤΕ ΕΤΟΙΜΟΙ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ" Εισήγηση: Α. Λάσκαρη
20.30	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΔΕΞΙΩΣΗ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 17 ΜΑΪΟΥ 2002

08.00-15.00	WORKSHOP I Θέμα: "ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ" Συντονίστρια: Μ. Μαράκη (Περιορισμένος αριθμός συμμετεχόντων)
08.30-09.30	ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (Α΄ ΟΜΑΔΑ) ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Δ. Κοντούλη, Αικ. Χατζηπασχάλη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 17 ΜΑΪΟΥ 2002

09.30-11.00	ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ I Θέμα: " ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ " Συντονιστές: <i>Β. Γκουθιαδίτη, Π.Ν. Ζηρογιάννης</i> Εισηγητές: <i>Π.Ν. Ζηρογιάννης, Τ. Μουσιαμά, Κ. Μαυροματίδης, Β. Γκουθιαδίτη</i>
11.00 - 11.30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ
11.30 - 12.45	ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ II Θέμα: " ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΤΩΝ ΝΕΦΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ " Συντονιστές: <i>Δ. Γάκης, Β. Λαγκάζαλη</i> Εισηγητές: <i>Α. Ποταμοπούλου, Α. Τράντα, Β. Λαγκάζαλη, Α. Αποστόλου</i>
12.45 - 13.15	Διάρθρωση: " ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΜΟΝΑΔΑ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΝΕΦΡΟΥ " <i>Δ. Μάρκου</i> ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: <i>Γ. Θανασιά</i>
13.15 - 13.45	ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
13.45 - 14.00	ΕΔΤΝΑ / ERCA
14.00 - 15.30	ΕΛΑΦΡΥ ΓΕΥΜΑ
15.30 - 16.00	Διάρθρωση: " ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑΣ " <i>Α. Ζαπραΐδου</i> ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: <i>Α. Καραγιάννη</i>
16.00 - 18.30	ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (Β' ΟΜΑΔΑ) ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: <i>Α. Ζαπραΐδου, Μ. Κουράκος</i>
18.30	Ελεύθερος χρόνος στην πόλη της Κω

ΣΑΒΒΑΤΟ 18 ΜΑΪΟΥ 2002

08.00-15.00	WORKSHOP II Θέμα: "ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ - ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ" Συντονιστής: <i>Β. Γκουθλιαδίτη</i> <i>*Περιορισμένος αριθμός συμμετεχόντων</i>
08.30-09.30	ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (Γ' ΟΜΑΔΑ) ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: <i>Φ. Προκοπίου, Ε. Μποθίλας</i>
09.30-11.00	ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ III Θέμα: "ΑΓΓΕΙΑΚΕΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΕΙΣ ΧΡΟΝΙΩΝ ΝΕΦΡΟΠΑΘΩΝ" Συντονιστές: <i>Γ. Τσιρπανλής, Ο. Ιωαννίδου</i> Εισηγητές: <i>Γ. Τσιρπανλής, Ι. Μπόκος, Μ. Αναστασάκης, Γ. Θανασά, Π. Χατζηστέργου</i>
11.00-11.30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ
11.30-13.00	ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: <i>Π. Τσούγια, Α. Λάσκαρη</i> "ΑΝΑΙΜΙΑ ΣΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΧΝΑ: ΕΡΥΘΡΟΠΟΙΗΤΙΝΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ" Εισηγητές: <i>Κ. Σταματέλλου, Ι. Θάνου</i> JANSSEN-CILAG "Η ΣΩΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΕΞΩΝΕΦΡΙΚΗΣ ΚΑΘΑΡΣΗΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΟ ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ" Εισηγητής: <i>Δ. Γούμμενος</i> DIORHAR A.E.
13.00-14.30	ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ IV Θέμα: "ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ" Συντονιστής: <i>Μ. Μαράκη</i> Εισηγητές: <i>Σ. Χριστοπούλλου, Ι. Θάνου, Δ. Κοντούλη, Μ. Κωστενίδου, Δ. Χασκή,</i>
14.30-15.30	ΕΛΑΦΡΥ ΓΕΥΜΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 18 ΜΑΪΟΥ 2002

15.30-16.30

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (POSTERS)
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: *Α. Ρέζου, Μ. Εñευθερούδη*

16.30-17.00

ΔΙΑΛΛΕΙΜΑ - ΚΑΦΕΣ

17.00-18.30

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (Δ΄ ΟΜΑΔΑ)
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: *Μ. Κωστενίδου, Θ. Καυκιά*

18.30-19.00

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

19.00-20.00

ΤΕΛΕΤΗ ΛΗΞΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: *Ι. Θάνου*
Διάρεξη: **"Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ ΣΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ ΓΙΑ ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΙΜΟΚΑΘΑΙΡΟΜΕΝΩΝ. ΜΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ"**
Α. Διαμαντόπουλος, Αμ. Επ. Καθ. Παν/ου Αθηνών

Απονομή βραβείου καλύτερης εργασίας

21.30

ΕΠΙΣΗΜΟ ΔΕΙΠΝΟ

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΜΑΪΟΥ 2002

08.00-14.00

ΟΜΟΡΦΙΕΣ ΤΗΣ ΚΩ - Σύντομο Οδοιπορικό

10.00

ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ: Αναπαράσταση όρκου του Ιπποκράτη
Γεύμα - Αναχώρηση

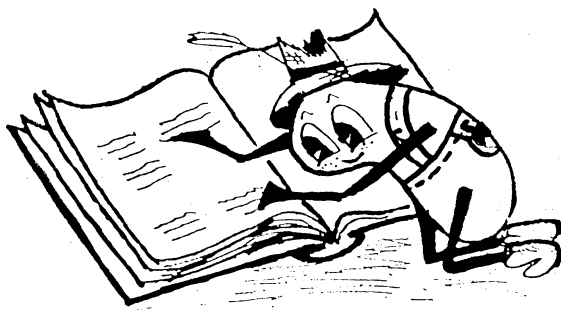

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΕΜΠΤΗ 16 ΜΑΪΟΥ 2002

17.00-19.00 ΕΓΓΡΑΦΕΣ

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Στα πλαίσια του 5ου ΠΣΝΝ για την χορήγηση πιστοποιητικού θα εφαρμοστεί το Σύστημα ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΩΡΩΝ (12 ώρες)

19.00-19.30 ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Π. Τσούγια

Προσφωνήσεις: Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής

Πρόεδρος ΕΝΕΝ

Πρόεδρος ΕΣΔΝΕ

Πρόεδρος ΕΝΕ

Εκπρόσωπος EDTNA/ERCA

Έπαρχος Κω

Δήμαρχος Ηρακλειδών

Κύρηξη έναρξης: Δήμαρχος Κω

19.30-20.30 Διάλεξη: "ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ"
Β. Χατζηβασιλείου, Δικηγόρος - Ιστορικός

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Μ. Παπαμικέδη

"ΟΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ ΠΑΝΤΟΤΕ ΕΤΟΙΜΟΙ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ
ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ"

Εισήγηση: Α. Λάσκαρη

20.30 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

ΔΕΞΙΩΣΗ

08.00-15.00 WORKSHOP I

Θέμα: "ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ"

Συντονιστής: *M. Μαράκη*

**Περιορισμένος αριθμός συμμετεχόντων*

08.30-09.30 ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (Α΄ ΟΜΑΔΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Δ. Κοντούλη, Αικ. Χατζηπασχάλη

- 1. ΕΝΔΟΦΛΕΒΙΟΙ ΚΑΘΕΤΗΡΕΣ ΓΙΑ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ ΚΑΙ ΣΤΑΦΥΛΟΚΟΚΚΙΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ. Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΜΥΡΙΡΟCΙΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΙΟΡΑΤCΗ**
Α. Αμβροσιάδου, Χ. Σιώπη, Ε. Τερζοπούλου, Ε. Ζαχαριόγλου, ¹Ε. Χατζηβασιλείου, Χ. Ντιούδης
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, ¹Μικροβιολογικό Εργαστήριο, Γ.Ν. Δράμας
- 2. Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΦΛΕΒΙΚΗΣ ΠΙΕΣΗΣ (ΦΠ) ΩΣ ΠΡΩΙΜΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΗΣ ΣΤΕΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΦΛΕΒΑΣ ΣΕ Α-Φ ΜΟΣΧΕΥΜΑΤΑ**
Α. Ακριβοπούλου, Δ. Γεηγάτα, Χ. Δερματά, Σ. Γκίκα, Γ. Δανιά, Χ. Συργκάνης
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Βόλου
- 3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΦΛΕΒΙΚΩΝ ΚΑΘΕΤΗΡΩΝ ΔΙΠΛΟΥ ΑΥΛΟΥ: ΕΙΝΑΙ ΕΦΙΚΤΟΣ Ο "ΣΕΒΑΣΜΟΣ" ΤΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ**
Ν. Βάντση, Π. Τσίτσης, Ε. Τσομπάνογλου, Χ. Νικολαΐδου, Α. Κουρίκου, Μ. Σδρέγας, Χ. Κατσίνας, Α. Τάγια, Ε. Κοκόζογλου, Ν. Ζουμπαρίδης
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Έδεσσας
- 4. ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ Heal Tek Patch ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ**
Αθ. Νούσης¹, Δ. Μιχαηλόπουλος¹, Θ. Κατοστάρας², Ε. Τριανταφυλλοπούλου³, Β. Γαλιάνη¹, Π.Ν. Ζηρογιάννης¹
¹Νεφρολογικό Τμήμα, Γ.Ν. Αθηνών "Γ. Γεννηματάς", ²Μαθηματικός, Οικονομολόγος, Στατιστικός, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών, ³Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Αττικό Θεραπευτήριο
- 5. ΛΟΙΜΩΔΕΙΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΑΡΟΔΙΚΩΝ ΦΛΕΒΙΚΩΝ ΚΑΘΕΤΗΡΩΝ ΔΙΠΛΟΥ ΑΥΛΟΥ (ΠΦΚΔΑ)**
Α. Κουρίκου, Ε. Σαββίδου, Θ. Μπέλλης, Ε. Θεοδώρου, Ε. Πιπερέλη, Π. Τσίτσης, Μ. Σδρέγας, Α. Τάγια, Χ. Κατσίνας, Ν. Ζουμπαρίδης
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. Έδεσσας

6. ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΓΓΕΙΑΚΕΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΕΣΤΙΕΣ ΦΛΕΓΜΟΝΗΣ ΣΤΟΥΣ ΑΙΜΟΚΑΘΑΙΡΟΜΕΝΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ;
Ε. Παπαϊωάννου¹, Α. Σαβάκου¹, Ι. Θάνου¹, Γ. Τσιρπανλής²
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, "Κυανούς Σταυρός"¹, Αθήνα, Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. "Αλεξάνδρα"², Αθήνα.

09.30-11.00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ Ι

Θέμα: "ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ "

Συντονιστές: Β. Γκουθιαδίτη, Π.Ν. Ζηρογιάννης

Εισηγητές:

- Διαμερίσματα οργανισμού και η σύνθεσή τους σε νερό και ηλεκτρολύτες
- Δυνάμεις που μετακινούν το νερό
- Φυσιολογία μετακίνησης νερού μεταξύ των διαμερισμάτων
Π. Ν. Ζηρογιάννης
- Ο οιδηματικός ασθενής
- Παθογένεια σχηματισμού του οιδήματος σε βασικές παθολογικές καταστάσεις
Τ. Μουσιαμά
- Πως κατανέμεται κάθε διάλυμα που χορηγείται;
Ποια η σημασία χρήσης του κάθε ενός
- Χορήγηση διαλυμάτων
- Ποια διαλύματα χρειάζονται σε κάθε ασθενή;
- Υπονατρίαμικός ασθενής
- Υπερνατρίαμικός ασθενής
- Οιδηματικός ασθενής
Κ. Μαυροματίδης
- Διαταραχές οξεοβασικής Ισορροπίας - Νοσηλευτική προσέγγιση
Β. Γκουθιαδίτη

11.00-11.30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ

11.30 - 12.45 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ II

Θέμα: **"ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΤΩΝ ΝΕΦΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ"**

Συντονιστές: Δ. Γάκης, Β. Λαγκάζαλη

Εισηγητές:

"Η σημαντικότητα της λεπτομερειακής άμεσης μετεγχειρητικής νοσηλευτικής φροντίδας στο αποτέλεσμα των νεφρικών μεταμοσχεύσεων"

Α. Ποταμοπούλου

"Η αναγκαιότητα για συχνή απώτερη παρακολούθηση μετά τη νεφρική μεταμόσχευση"

Α. Τράντα

"Νέα φάρμακα ανοσοκαταστολής"

Β. Λαγκάζαλη

"Η σημασία των συντονιστών μεταμοσχεύσεων στα μεταμοσχευτικά κέντρα"

Α. Αποστόλου

12.45-13.15 Διάλεξη: **"ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΜΟΝΑΔΑ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΝΕΦΡΟΥ"**

Δ. Μάρκου

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Γ. Θανασά

13.15-13.45 Γενική Συνέλευση

13.45-14.00 EDTNA / ERCA

14.00-15.30 ΕΛΑΦΡΥ ΓΕΥΜΑ

15.30-16.00 Διάλεξη: "ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑΣ"

A. Ζαπραΐδου

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: A. Καραγιάννη

16.00-18.30 ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (Β΄ ΟΜΑΔΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: A. Ζαπραΐδου, M. Κουράκος

7. ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΠΛΑΣΜΑΦΑΙΡΕΣΗΣ ΣΕ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

M. Παπαθεοδώρου, I. Δήμας, M. Εñευθερούδη, E. Κύρογλου, Σ. Κουρέλη, Γ. Σακελληρίου

Νεφρολογικό τμήμα Γ.Ν. "Παπαγεωργίου", Θεσσαλονίκη

8. ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΟΝΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΝΟΣ ΕΤΟΥΣ

Λ. Τεκέογλου, Π. Αδαμίδου, Γ. Δήμας, A. Λιοσάτου, Σ. Κουρέλη, Γ. Σακελληρίου

Νεφρολογικό Τμήμα, Γ.Ν. "Παπαγεωργίου", Θεσσαλονίκη

9. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΗΨΑΙΜΙΚΗΣ ΟΝΑ ΣΤΗ ΜΕΘ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΡΑΤΕΤΑΜΕΝΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΑΙΜΟΔΙΑΔΙΗΘΗΣΗΣ (EDHD)

E. Τσομπάνογλου, K. Μαντζηρίδου, E. Πιπερέλη, X. Τσόπα, Π. Τσίτσης, Γ. Παυλίδης, Z. Τερζόγλου, A. Κουρίκου, M. Σδρέγας, A. Τάγια, X. Κατσίνας, N. Ζουμπαρίδης

Μονάδα Τεχνητού Νεφρού και Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, Γ.Ν. Έδεσσας

10. ΑΙΜΟΔΙΗΘΗΣΗ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Π. Κυριακού, Π. Αργυρίδης

Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. Λευκωσίας, Κύπρος

11. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΙΜΟΔΥΝΑΜΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΘΑΡΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗΣ ΚΑΙ ΑΙΜΟΔΙΑΔΙΗΘΗΣΗΣ

E. Ζαρκαδάκη, Δ. Σοφός, Γ. Κήουκίνας, Β. Πουληπούηου, Σ. Γεωργαλή, Β. Κουφή, Δ. Δημοκοπούηου, A. Γιαννακοπούηου, O. Χυτά, A. Γιαννακοπούηου

Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Πύργου

12. **ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΤΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗΣ: Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ**
Ι. Χαζαρίδης, Α. Κυριμλήδου, Ε. Μαγιώνα, Ν. Παπάνας, Δ. Διαμαντοπούλου
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Ιατρικό Διαβαθκανικό Θεσσαλονίκης
13. **ΟΞΕΑ ΣΥΜΒΑΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ**
Ν. Ζουμπουλήδου, Ι. Τριβέας, Ε. Παθουκίδου, Σ. Πορφυριάδου, Σ. Κουρέλη, Γ. Σακελληαρίου
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. "Παπαγεωργίου", Θεσσαλονίκη
14. **Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΥΘΡΟΠΟΙΗΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ L-ΚΑΡΝΙΤΙΝΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΜΙΑ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΣΕ ΧΡΟΝΙΑ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ**
Δ. Παϊκοπούλου¹, Ν.Π. Ζηρογιάννης², Α. Ευαγγελίου³, Μ. Πηλατάκη², Γ. Μπαητόπουλος⁴
¹Νεφρολογικό Γ.Ν.Α., "Ο Ευαγγελισμός", ²Νεφρολογικό Τμήμα, Γ.Ν.Α., "Γ. Γεννηματάς", ³Εργαστήριο Μεταβολικών Νοσημάτων, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Παν. Γ. Ν. Ηρακλείου, ⁴Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Μονάδα Εντατικής Θεραπείας Νοσοκομείο ΚΑΤ, Αθήνα
15. **Η ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΥΠΟΔΟΡΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΡΥΘΡΟΠΟΙΗΤΙΝΗΣ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΥΠΟ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ**
Οθ. Πιέσσα, Ασπ. Μακρή, Δ. Παϊκοπούλου, Κ. Λιακοπούλου, Κ. Πεητεκίδου, Αγγ. Παϊκοπούλου, Β. Ορθόπουλος
Νεφρολογική Κλινική, ΜΤΝ 6ο Νοσοκομείο ΙΚΑ, Αθήνα
16. **ΠΡΩΤΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΥΔΡΟΧΛΩΡΙΚΗΣ ΣΕΒΕΛΑΜΕΡΗΣ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΤΕΧΝΗΤΟ ΝΕΦΡΟ**
Π. Αγαθαγγέλου, Α. Κυριμλήδου, Ε. Βάσσιου, Ν. Παπάνας, Δ. Διαμαντοπούλου
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Ιατρικό Διαβαθκανικό Θεσσαλονίκης
17. **ΡΙΝΙΚΗ ΦΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΒΙΑΙΜΙΑ ΑΠΟ *S. aureus* ΣΕ ΜΟΝΑΔΑ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΝΕΦΡΟΥ: Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΜΥΡΙΡΟΣΙΝ**
Κ. Γρηγοριάδου, Α. Κωνσταντινίδου, Ε. Πασακαθήρη, Ε. Κοσπάτη, Ε. Χατζηβασιλείου, Χ. Ντιούδης¹
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού και Μικροβιολογικό Εργαστήριο¹ Γ.Ν. Δράμας

18. **ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΣΕ ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΝΕΦΡΟΥ**
Θ. Καυκιά, Β. Παππά, Σ. Αραμπατζή, Γ. Βαγιωνάς
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Β' Νοσοκομείο ΙΚΑ, Θεσσαλονίκη
19. **ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΑΡΔΙΑΣ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗΣ
ΣΤΙΣ ΒΙΟΧΗΜΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ ΟΡΟΥ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ
(ΠΡΟΔΡΟΜΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ)**
Β. Χριστογιάννη, Λ. Παπαγιάννη, Λ. Σύμπα, Μ. Θεοδώρου, Λ. Τα-
κούλη, Α. Δημητρίου, Κ.Π. Κατωπόδης, Κ.Χ. Σιαμόπουλος
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων
20. **ΘΕΩΡΙΑ ΥΠΟΤΑΣΙΚΩΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΩΝ ΣΕ ΑΙΜΟΚΑΘΑΙΡΟΜΕΝΟΥΣ
ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ**
Μ. Σοφοκλήους, Α. Φράγκου
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Λευκωσίας, Κύπρος
21. **ΜΕΤΑΒΑΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗ-
ΛΕΥΤΙΚΗ**
Χ. Δεσπότη
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Λευκωσίας, Κύπρος

18.30 Ελεύθερος χρόνος στην πόλη
της Κω

ΣΑΒΒΑΤΟ 18 ΜΑΪΟΥ 2002

08.00-15.00 WORKSHOP II

Θέμα: "ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ"

Συντονίστρια: *B. Γκουθιαδίτη*

Περιορισμένος αριθμός συμμετεχόντων

08.30-09.30 ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (Γ΄ ΟΜΑΔΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Φ. Προκοπίου, Ε. Μπολίκας

22. ΝΟΣΟΣ ΤΟΥ FABRY. ΜΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑΣ

Μ. Ρίζου, Μ. Οικονόμου, Ε. Κοθιούση, Μ. Καραγιάννη, Α. Μπανιώτη, Σ. Δήμου, Κ. Βουλγαράκη, Α. Δημητρίου, Κ.Π. Κατωπόδης, Κ.Χ. Σιαμόπουλος

Μονάδα Περιτοναϊκής Κάθαρσης, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων

23. ΑΣΦΑΛΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΜΕ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΜΕ ΤΕΛΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΝΕΦΡΙΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΣΟ ΤΟΥ HANSEN ΣΕ ΜΕΤΑΔΟΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

Ε. Κοκκίνου, Α. Καραγκούνη, Ε. Τσακίριδη, Β. Παπαδόπουλος, Ε. Μανούσου, Γ. Μπαγιατούδη, Ε. Σαρρής, Μ. Σιακωτός

Νεφρολογικό Τμήμα & Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Δυτικής Αττικής, Αθήνα

24. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΛΗΨΗΣ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΟΥΡΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ 24ΩΡΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

Ι. Καθαμπόκη, Ε. Τζαλαβρά, Β. Μπέτσιου, Χ. Γκούβα, Α. Δημητρίου, Κ.Π. Κατωπόδης, Κ.Χ. Σιαμόπουλος

Νεφρολογική Κλινική, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων

25. ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ

Α. Τυρλιώνη, Ζ. Μπήδιου, Π. Ασημοπούλου, Γ. Βούβαρη, Κ. Μαυρουδή, Ι. Καθεβρόσογλου

Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. "ΑΧΕΠΑ", Θεσσαλονίκη

26. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΑΠΟ & ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΟΝΑΔΑ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΝΕΦΡΟΥ

Ε. Μπολίκας, Ε. Παπαδάκη

Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. "Βενιζέλειο Πανάνειο", Ηράκλειο, Κρήτη

27. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΡΑΞΗ: Ο ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Π. Τσίτσας, Χ. Νικοηαΐδου, Α. Βάντση, Ε. Τσομπόνογλου, Α. Κουρίκου, Μ. Σδρέγας, Α. Τάγια, Χ. Κατσΐνας, Ν. Ζουμπαρίδης
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. Έδεσσας

09.30-11.00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΙΙΙ

Θέμα: "ΑΓΓΕΙΑΚΕΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΕΙΣ ΧΡΟΝΙΩΝ ΝΕΦΡΟΠΑΘΩΝ"

Συντονιστές: *Γ. Τσιρπανλής, Ο. Ιωαννίδου*

Εισηγητές:

"Αγγειακές προσπελάσεις: Η ζωτική τους σημασία για τον νεφροπαθή"

Γ. Τσιρπανλής

"Τύποι αγγειακών προσπελάσεων"

Ι. Μπόκος

"Επιπλοκές αγγειακών προσπελάσεων"

Μ. Αναστασάκης

"Νοσηλευτικές παρεμβάσεις στις αγγειακές προσπελάσεις"

Γ. Θανασά

"Εκπαίδευση νεφροπαθούς για την καλή λειτουργία των αγγειακών προσπελάσεων"

Π. Χατζηστέργου

11.00-11.30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ

11.30-13.00 ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: *Π. Τσούγια, Α. Λάσκαρη*

**"ΑΝΑΙΜΙΑ ΣΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΧΝΑ: ΕΡΥΘΡΟΠΟΙΗΤΗΝ
ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ"**

JANSSEN - CILAG

Εισηγητές: *Κ. Σταματέλλου, Ι. Θάνου*

**"Η ΣΩΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΕΞΩΝΕΦΡΙΚΗΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ
ΤΗΝ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΟ ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ"**
DIORHAR A.E.

Εισηγητές: *Δ. Γούμενος*

13.00-14.30 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ IV

Θέμα: **"ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ". (ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ)**

Συντονιστής: *Μ. Μαράκη*

Εισηγητές:

Μ. Μαράκη

Σ. Χριστοπούλου

Ι. Θάνου

Δ. Κοντούλη

Μ. Κωστενίδου

Δ. Χάσκη

14.30-15.30 ΕΛΑΦΡΥ ΓΕΥΜΑ

15.30-16.30 ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (POSTER)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Α. Ρέζου, Μ. Ελευθερούδη

- P1. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ ΜΟΣΧΕΥΜΑΤΩΝ ΝΕΦΡΟΥ ΑΠΟ ΠΤΩΜΑΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΖΩΝΤΕΣ ΔΟΤΕΣ**
Α. Καρακώστα
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού 7ο ΙΚΑ, Αθήνα
- P2. ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΛΗΨΗΣ ΤΡΟΦΗΣ ΣΤΗΝ ΑΙΜΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗΣ**
Μ. Χριστοδούλη, Τ. Παπατόλη, Π. Μπακίρη, Ε. Καράμπελα, Μ. Ματζουρανίδου, Ι. Γιαννικουρή, Π. Αληβάνης
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. Ρόδου
- P3. Η ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ L- ΚΑΡΝΙΤΙΝΗΣ ΣΤΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΙΜΟΚΑΘΑΙΡΟΜΕΝΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ**
Δ. Παϊκοπούλη
Νοσηλεύτρια ΠΕ, MSc Γ.Ν. "Ο Ευαγγελισμός", Αθήνα
- P4. ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ**
Ι. Φθωριά, Σ. Ζυγά
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Ιπποκράτειο, Αθήνα
- P5. ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΣΕ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ**
Ρ. Ζέρβα¹, Α. Κουλιέρη², Π. Τσούγια³
¹Π.Ε. Διαιτολόγος, ²Π.Ε. Διαιτολόγος, ³Τομέαρχης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Γ.Ν Παίδων "Π.&Α. Κυριακού", Αθήνα
- P6. ΔΙΑΒΗΤΙΚΟΙ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ**
Α. Αβραμίδου, Ε. Κοινοβιάρχου, Ι. Γριβέας, Δ. Κιτσούλη, Σ. Κουρέλη, Γ. Σακελλαρίου
Νεφρολογικό Τμήμα - Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. "Παπαγεωργίου", Θεσσαλονίκη

P7. Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΓΛΥΚΟΖΗΣ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΤΗΡΙΟΦΛΕΒΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΟΥΡΙΑΣ

A. Καραγιάννη, E. Καμπούρη, M. Καθομοίρη, E. Γκριτζιώτου, B. Αποστολίδου, Φ. Χριστίδου, K. Σόμπολιος
MTN, Γ.Ν. "Γ. Παπανικολάου", Θεσσαλονίκη

P8. ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΕΣ ΑΓΓΕΙΑΚΕΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΕΙΣ (ΑΠ) ΣΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΥΠΟ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ

E. Παπαιωάννου¹, A. Θεοδούηου¹, I. Θάνου¹, Γ. Τσιρπανηής²
¹Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, "Κυανούς Σταυρός", Αθήνα, ²Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. "Αλεξάνδρα", Αθήνα.

P9. Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΕΧΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΝΕΦΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗ ΜΕΘ

X. Νικοηαΐδου, Θ. Μπέηηος, E. Θεοδώρου, M. Βασίηοηηου, A. Κουρίκου, Π. Τσίτσης, Φ. Τσέκας, E. Μαυροπούηου, A. Τάηια, M. Σδρέγας, X. Κατσίνας, N. Ζουμπαρίδης
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού και Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, Γ.Ν. Έδεσσας

P10. ΔΙΑΤΑΡΑΞΗ ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΣΕ ΤΕΛΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΝΕΦΡΙΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (ΤΣΝΑ) ΚΑΙ Η ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

M. Σοφοκηέου, E. Μιχαηλίδου
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. Λευκωσίας, Κύπρος

16.30-17.00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ

17.00-18.30 ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (Δ' ΟΜΑΔΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: *Μ. Κωστενίδου, Θ. Καυκιά*

28. **ΕΜΠΕΙΡΙΑ 6 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΠΕΡΙΤΟΝΑΪΚΩΝ ΚΑΘΗΤΗΡΩΝ. ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ, ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ, ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΚΑΘΗΤΗΡΩΝ**

Μ. Οικονόμου, Μ. Ρίζου, Ε. Τζαθαβρά, Μ. Καραγιάννη, Α. Μπανιώτη, Ε. Υφαντή, Κ. Βουληγαράκη, Α. Δημητρίου, Κ.Π. Κατωπόδης, Κ.Χ. Σιαμόπουλος

Μονάδα Περιτοναϊκής Κάθαρσης Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ιωαννίνων

29. **ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΟΙ ΜΕ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΤΟΝΙΤΙΔΑΣ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΥΠΟ ΠΕΡΙΤΟΝΑΪΚΗ ΚΑΘΑΡΣΗ**

Ι. Τσουκίδου, Π. Παγκίδης, Ε. Μπαδινάκη, Α. Μπαδινάκη, Ζ. Πούηλου, Β. Νάκα, Γ. Μητολίδου, Σ. Αραμπατζή, Γ. Βαγιωνάς
Νεφρολογική Κλινική, Β' Νοσοκομείο ΙΚΑ, Θεσσαλονίκη

30. **ΕΠΟΧΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΩΝ ΠΕΡΙΤΟΝΙΤΙΔΑΣ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΥΠΟ ΠΕΡΙΤΟΝΑΪΚΗ ΚΑΘΑΡΣΗ**

Ι. Τσουκίδου, Π. Παγκίδης, Α. Μπαδινάκη, Ε. Μπαδινάκη, Ζ. Πούηλου, Α. Μίσιου, Σ. Αραμπατζή, Γ. Βαγιωνάς.
Νεφρολογική Κλινική, Β' Νοσοκομείο ΙΚΑ, Θεσσαλονίκη

31. **ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΤΟΝΑΪΚΗ ΚΑΘΑΡΣΗ**

Μ. Κωστενίδου, Β. Μπάρμπα, Ε. Παναγιωτάκη, Μ. Χρυσοσπάθη, Μ. Κυριλλίδου
Μονάδα Περιτοναϊκής Κάθαρσης, Γ.Ν. "Αμαλία Φλέμιγκ", Αθήνα

32. **ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ (ΠΖ) ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΣΕ ΧΡΟΝΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ (ΧΠΑ)**

Π. Καραμπατάκης, Α. Ζολώτα, Σ. Τούνης, Γ. Ποθυμέρη, Π. Γιαμαλής, Δ. Κιρμιζής, Γ. Ζαμπιόγλου, Α.Μ. Μπεθεχρή, Δ. Μέμμος
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. "Ιπποκράτειο", Θεσσαλονίκη

- 33. Η ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΝΕΦΡΟΠΑΘΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΧΡΟΝΙΑ ΠΕΡΙΤΟΝΑΪΚΗ ΚΑΘΑΡΣΗ (ΧΠΚ)**
Α. Τσίνογλου, Ε. Φώτη, Δ. Πνευματικός, Σ.Γ. Καπρίνης, Κ. Φουντουρίδης
Μονάδα Περιτοναϊκής Κάθαρσης Γ.Ν. "ΑΧΕΠΑ", Θεσσαλονίκη
- 34. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΝΕΦΡΟΥ**
Σ. Ζυγά, Ι. Φήωριά
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. "Ιπποκράτειο" Αθήνα
- 35. ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΡΟΜΟΥ "ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗΣ" ΣΤΟΥΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΝΕΦΡΟΥ ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΜΑΣ: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ**
Α. Καραγκούνη, Γ. Πουλίδα, Αν. Μπόκαρη, Αθ. Μαυρίκα, Δ. Σταυριανάκη, Κ. Σαηπιγγίδης, Μ. Σιακωτός
Νεφρολογικό Τμήμα & Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Δυτικής Αττικής, Αθήνα
- 36. ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΡΡΩΣΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ ΜΕ ΧΝΑ**
Ζ. Μώρου, Π. Τσούγια
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. Παίδων "Αγλαΐα Κυριακού", Αθήνα
- 37. ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ**
Μ. Κωστενίδου¹, Β. Μαρινοπούλου², Ε. Τριανταφυλλίδου¹
Μονάδες Περιτοναϊκής Κάθαρσης: ¹Γ.Ν. "Αμαλία Φλέμιγκ", ²Γ.Ν. "Ιπποκράτειο", Αθήνα

ΣΑΒΒΑΤΟ 18 ΜΑΪΟΥ 2002

18.30-19.00 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Π. Τσούγια

19.00-20.00 ΤΕΛΕΤΗ ΛΗΞΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: *Ι. Θάνου*

Διάλεξη: *“Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ ΣΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ
ΓΙΑ ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΙΜΟΚΑΘΑΙΡΟΜΕΝΩΝ.ΜΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ”*

Α. Διαμαντόπουλος, Αμ. Επ. Καθ. Παν/ου Αθηνών

ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΚΑΛΥΤΕΡΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

**21:30
ΕΠΙΣΗΜΟ ΔΕΙΠΝΟ**

08.00-14.00 ΟΜΟΡΦΙΕΣ ΤΗΣ ΚΩ

10.00 "ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ"

ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΟΡΚΟΥ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ

Σύντομο Οδοιπορικό

Γεύμα

Αναχώρηση

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η Οργανωτική Επιτροπή εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες της στις παρακάτω εταιρείες για τη γενναιόδωρη χορηγία τους.

ARITI A.E
DIOPHAR A.E
JANSSEN-CILAG A.E
MEDICAL PRODUCTS ΕΠΕ
ROCHE HELLAS A.E

Επίσης, η Οργανωτική Επιτροπή εκφράζει ευχαριστίες στις παρακάτω εταιρείες για την ενίσχυση του στόχου του Συνεδρίου.

ABBOTT HELLAS A.E
ALLERTEC HELLAS A.E
ARTLIFE A.E
DEMO ABEE
DOCTUM ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ A.E
GENESIS PHARMA A.E
JASONPHARM Co
JOHNSON & JOHNSON A.E
LEO PHARMACEUTICAL PRODUCTS ΕΠΕ
NEPHROTECH ΕΠΕ
ΟΜΙΚΡΟΝ MEDICAL A.E
VERMA DRUGS ABEE
Γ. ΚΡΕΞΗΣ & ΥΙΟΣ ΟΕ
Ε&Ε ΙΑΤΡΙΚΑ ΕΠΕ
ERGO ΑΕΒΕ
Μ.Σ. ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕ
MEDISPES ΑΕΒΕ
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΑΕ
DIAL ΑΕ
ΠΑΡΟΦΙΛ ΟΕ

KENH

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ - ΟΜΙΛΗΤΕΣ - ΠΡΟΕΔΡΟΙ

Αναστασάκης Εμμανουήλ

Δ/ντης Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν.Κως

Αποστόλου Αμαλία

Συντονίστρια Μεταμοσχεύσεων Γ.Ν. "Ιπποκράτειο", Θεσσαλονίκη

Γάκης Δημήτριος

(I) Επ. Α΄ Χειρουργικής Κλινικής Γ.Ν. "Ιπποκράτειο", Θεσσαλονίκη

Γκουλιαδίτη Βασιλική

(N) Σμίναρχος, 251, ΓΝΑ, Αθήνα

Γούμενος Δημήτριος

(I) Επίκουρος Καθηγητής, Νεφρολογικό Κέντρο, Π.Γ.Ν. Ρίο, Πάτρα

Διαμαντόπουλος Αθανάσιος

(I) Αμ. Επ. Καθηγητής Παν/ου Αθηνών, Δ/ντης Νεφρολογικού Τμήματος Γ.Ν. "Άγιος Ανδρέας", Πάτρα

Ελευθερούδη Μαριάννα

(N) Νεφρολογίας, Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. "Παπαγεωργίου", Θεσσαλονίκη

Ζαπραΐδου Άννα

(N) Νεφρολογίας, Αθήνα

Ζηρογιάννης Ν Παναγιώτης

(I) Δ/ντης Νεφρολογικού Τμήματος Γ.Ν. "Γ. Γεννηματάς", Αθήνα

Θανασά Γεωργία

(N) Νεφρολογίας-Παθολογίας, Υπεύθυνη Λοιμώξεων Γ.Ν. "Γ. Γεννηματάς", Αθήνα

Θάνου Ιωάννα

(N) Νεφρολογίας, Δ/ντρια Ν.Υ, Νοσηλευτικό Κέντρο "Κυανούς Σταυρός", Αθήνα

Ιωαννίδου Όλγα

(N) Νεφρολογίας, Προϊσταμένη Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Κως

Καραγιάννη Άννα

(N) Νεφρολογίας, Προϊσταμένη Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. "Παπανικολάου", Θεσσαλονίκη

Καυκιά Θεοδώρα

(N) Νεφρολογίας-Παθολογίας, Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Β΄ Νοσ. ΙΚΑ, Θεσσαλονίκη

Κοντούλη Δέσποινα

(N) Νεφρολογίας, Προϊσταμένη Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, Ν. "Ερρίκος Ντυνάν", Αθήνα

Κουράκος Μιχαήλ

(N) Νεφρολογίας-Ψυχιατρικής, Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ. Ν. "Ασκληπιείο", Αθήνα

Κωστενίδου Μαγδαληνή

(N) Νεφρολογίας-Παθολογίας, Προϊσταμένη Μονάδας ΣΦΠΚ Γ.Ν. "Αμαλία Φλέμιγκ", Αθήνα

Λαγκάζαλη Βασιλική

(N) Νεφρολογίας, Προϊσταμένη, Κέντρου Μεταμόσχευσης, Γ.Ν. "Ιπποκράτειο", Θεσσαλονίκη

Λάσκαρη Αναστασία

(N) Νεφρολογίας-Παθολογίας, Προϊσταμένη ΠΔΧ Κλινικής, Γ.Ν. Νίκαιας

Μαράκη Μαρία

(N) Σμήναρχος Ε.Α

Μάρκου Δημήτριος

Ηθ/γος-Μηχ/γος-Μηχ/κος, Προϊστάμενος Βιοιατρικής Τεχνολογίας Γ.Ν. "Γ. Γεννηματάς", Σύμβουλος Διαχείρισης Ποιότητας

Μαυροματίδης Κωνσταντίνος

(I) Δ/ντης Νεφρολογικού Τμήματος Γ.Ν. Κομοτηνής

Μουσιαμά Τερέζα

(N) ΠΕ Μsc

Μπόκος Ιωάννης

(I) Επ. Α΄, Χειρουργικού Τμήματος Μεταμοσχεύσεων Γ.Ν. "Λαϊκό", Αθήνα

Μπολίκας Εμμανουήλ

(N) Νεφρολογίας, Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ. Ν. "Βενιζέλειο", Κρήτη

Παπαμικέδη Μαρία

(N) Δ/ντρια Ν.Υ.Γ.Ν. Κως

Ποταμοπούλου Αγγελική

(N) Χειρουργικής, Κέντρο Μεταμόσχευσης Γ.Ν. "Ιπποκράτειο", Θεσσαλονίκη

Προκοπίου Φωτεινή

(N) Νεφρολογίας, Προϊσταμένη Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. "Χατζηκώστα", Ιωάννινα

Ρέζου Αθανασία

(N) Νεφρολογίας, Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. "Λαϊκό", Αθήνα

Σταματέλλου Κυριακή

(I) Δ/ντρια Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, Νοσηλευτικό Κέντρο "Κυανούς Σταυρός", Αθήνα

Τράντα Αναστασία

(N) Χειρουργικής, Κέντρο Μεταμόσχευσης Γ.Ν. "Ιπποκράτειο", Θεσσαλονίκη

Τσιρπανλής Γεώργιος

(I) Επ. Α Νεφρολογικού Τμήματος, Γ.Ν. "Αλεξάνδρα", Αθήνα

Τσούγια Παναγιώτα

(N) Παιδιατρικής-Νεφρολογίας, Τομεάρχης Ν.Υ, Γ.Ν. Παίδων "Αγλαΐα Κυριακού", Αθήνα

Χασκή Διαμάντω

(N) Παιδιατρικής-Νεφρολογίας, Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Παίδων "Αγλαΐα Κυριακού", Αθήνα

Χατζηβασιλείου Βασίλειος

Δικηγόρος-Ιστορικός

Χατζηπασχάλη Αικατερίνη

(N) Νεφρολογίας, Προϊσταμένη Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, Π.Γ.Ν. Αλεξ/πολης

Χατζηστέργου Καλλιόπη

(N) Νεφρολογίας, Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γ.Ν. Κως

Χριστοπούλου Στέλλα

(N) Νεφρολογίας-Παθολογίας, Προϊσταμένη Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, 251 Γ.Ν.Α, Αθήνα

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΜΑΪΟΥ 2002

**ΟΜΟΡΦΙΕΣ ΤΗΣ ΚΩ
ΣΥΝΤΟΜΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ**

Το νησί της Κω ανήκει στα Δωδεκάνησα. Τα Δωδεκάνησα δεν είναι δώδεκα όπως θα πίστευε κανείς από την ονομασία τους αλλά 20. Το νησί της Κω έχει επιφάνεια 290 τετρ. χιλιομέτρα και πληθυσμό 24000 περίπου. Είναι τρίτη σε μέγεθος μετά τη Ρόδο και τη Κάρπαθο. Βρίσκεται νότια της Καλύμνου και βόρεια της Νισύρου. Απέχει περίπου 4 μίλια από την ανατολή και έχει μήκος 45 χιλιομέτρα και πλάτος 2 - 11 χιλιομέτρα. Το κλίμα της Κω είναι ήπιο χειμώνα καλοκαίρι. Η μορφολογία του εδάφους και τα άφθονα νερά ευνοούν την παραγωγή γεωργικών προϊόντων.

Παρουσίες ερειπίων και διαφόρων ευρημάτων ζωντανεύουν μνήμες από αδιάκοπο πολιτισμό έξι χιλιάδων χρόνων. Το νησί έχει συνδυάσει τα στοιχεία της παράδοσης με το σήμερα και έχει αναπτύξει τα χαρακτηριστικά των εξελιγμένων σύγχρονων κοσμοπολίτικων παραθεριστικών κέντρων. Ξεκινάμε τη γνωριμία από τη πόλη στο λιμάνι το μουσείο την αγορά τις ανεπανάληπτες αρχαιότητες τον πλάτανο του Ιπποκράτη και το κάστρο για να περάσουμε στις αρχαιότητες του Ασκληπιείου και του υπόλοιπου νησιού.

Η πόλη της Κω: η σημερινή πρωτεύουσα πόλη της Κω που έχει την ίδια ονομασία με το νησί είναι μια από τις ωραιότερες πόλεις της Ελλάδας. Ο συνδυασμός των σύγχρονων κτιρίων με οικοδομήματα και ερείπια πολλών εποχών δημιουργεί μια γοητευτική ατμόσφαιρα. Όπως ολόκληρο το νησί και η πρωτεύουσα του νησιού έχει γνωρίσει σημαντικές καταστροφές από σεισμούς στην αρχαιότητα. Η διασύνδεση με τα χωριά του νησιού γίνεται με ηλωφορεία ή με ταξί. Η τακτική δρομολόγηση πλοίων και αεροπλάνων έχει διευκολύνει την ανάπτυξη του εσωτερικού και του διεθνούς τουρισμού.

Το λιμάνι: η ζωή στο λιμάνι δεν σταματά 24 ώρες το 24ωρο. Ψαράδες ψαρομανάβηδες έμποροι καΐκια που πάνε και έρχονται φορτηγά πλοία δίνουν στο χώρο του λιμανιού εκεί γύρω στις 4 με 5 το πρωί μια διαφορετική ζωή. Πλοία της γραμμής ψαροκάικα σκάφη αναψυχής φέρνουν και παίρνουν κόσμο και εμπορεύματα.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ο επισκέπτης της Κω που πλησιάζει το νησί με πλοίο εντυπωσιάζεται από την πρώτη στιγμή καθώς έρχεται σε επαφή με το ένδοξο παρελθόν της. Οι σημερινοί Κώοι βρήκαν την οικονομική τους καταξίωση στον τουρισμό που αναπτύχθηκε κατά εντυπωσιακό τρόπο στο νησί τα τελευταία χρόνια.

Αυτή η κοινωνική αλλαγή στο νησί που έγινε τα τελευταία χρόνια και συνδέεται άμεσα με τη ραγδαία τουριστική ανάπτυξη της Κω έχει την ιστορική της καταβολή που

εξηγεί και την αλληλαγή που σημειώθηκε στην οικονομικοκοινωνική δομή της Κω από αγροτική σε αστικοτουριστική. Σήμερα χάρις στις φυσικές της ομορφιές και στο ιστορικό της παρελθόν βρίσκεται ανάμεσα στις πρώτες διεθνείς τουριστικές περιοχές της Ελλάδας. Εκείνο πάντως που κάνει εντύπωση στον επισκέπτη του νησιού που το έχει γνωρίσει πριν από την τουριστική έξαρση είναι μερικά πράγματα που έδιναν ξεχωριστό χρώμα στη ζωή του τόπου και σήμερα σπανίζουν.

Η αρχιτεκτονική παρουσία του νησιού δεν έμεινε άθικτη κι αυτή από την τουριστική ανάπτυξη και κυρίως από τη δημιουργία τόσο πολλών ξενοδοχειακών καταλυμάτων. Ο απλός επισκέπτης του νησιού δεν ενδιαφέρεται μόνο για το παρελθόν. Ενδιαφέρεται και για το παρόν. Ένα παρόν που του εξασφαλίζει όλες τις ανέσεις και του δίνει τη δυνατότητα να απολαύσει τις φυσικές ομορφιές του νησιού και να έρθει σε επαφή με τους απλούς ανθρώπους της πόλης και των χωριών. Στην σημερινή Κω μπορεί καθένας να ζήσει όπως προτιμά. Μπορεί να χαρεί τα μπάνια σε καθαρές όμορφες αμμουδιές ενώ από τα λιμάνια του νησιού μικρά και μεγάλα πλοία δίνουν την ευκαιρία γοητευτικών ταξιδιών στα κοντινά νησιά.

Κάστρο Νερατζιάς

Το κάστρο είναι το εντυπωσιακότερο κτίσμα του νησιού είναι το κάστρο των Ιπποτών. Οι ιππότες ήρθαν στην Κω προς τη μέση του 14ου αιώνα. Κατάλαβαν αμέσως τη σημασία ενός φρουρίου για την πρωτεύουσα και για ολόκληρο το νησί.

Βρίσκεται στην είσοδο του λιμανιού της Κω, σε χώρο που στην αρχαιότητα ήταν νησί και συνδεόταν με την ξηρά μέσω γέφυρας, η οποία σώζεται μέχρι σήμερα (γέφυρα οδού Φοινίκων). Αποτελείται από δύο οχυρωματικούς περιβόλους, τον εσωτερικό και τον εξωτερικό. Ο εσωτερικός έχει τέσσερις κυκλικούς πύργους στις γωνίες, από τους οποίους ο ΝΑ έχει ενσωματωθεί στο τείχος του εξωτερικού περιβόλου. Ο εξωτερικός περιβάλλει τον πρώτο, είναι μεγαλύτερος, με ογκώδεις προμαχώνες στις τέσσερις γωνίες, επάλξεις και κανονιοθυρίδες. Οι δύο περίβολοι χωρίζονται με πλατιά τάφρο και επικοινωνούν με επικλινή γέφυρα.

Μεταξύ του εσωτερικού και του εξωτερικού περιβόηου στην βόρεια πλευρά, βρισκόταν ιπποτικό κτίσμα (αποθήκη) που αναστηλώθηκε κατά την Ιταλοκρατία και χρησιμοποιείται σήμερα ως Μουσείο των αρχιτεκτονικών μελών της Κω. Αποτελεί έναν επισκέψιμο αρχαιολογικό χώρο και επιπλέον χρησιμοποιείται ως πρόχειρη έκθεση βωμών, γλυπτών και επιγραφών.

Το κάστρο έχει κτισθεί από ντόπιους λίθους καθώς και πολλή αρχιτεκτονικά μέλη σε δεύτερη χρήση (κίονες, επιγραφές, επιστύλια, βάσεις κ.λ.π.), προερχόμενα από τα ερείπια της αρχαίας πόλης. Επίσης στην ανωδομή του είναι εντοιχισμένα πολλά ιπποτικά οικόσημα.

Από περιγραφές των περιηγητών γνωρίζουμε ότι ο εσωτερικός περίβολος πρέπει να κτίστηκε πριν τα τέλη του 14ου αιώνα, όταν οι επιθέσεις του σουλτάνου Βαγιαζίτ Ι γίνονται εντονότερες. Πάντως το παλαιότερο χρονολογημένο σωζόμενο κτίσμα του κάστρου είναι ο κυκλικός πύργος αμέσως αριστερά μετά την επικληνή γέφυρα που συνδέει τους δύο περιβόλους και φέρει τα οικόσημα των Μ. Μαγίστρων De Lastic (1437-1454) και De Milly (1454-1461). Ο εξωτερικός περίβολος είναι μεταγενέστερος, άρχισε να κτίζεται από τον Μ.Μ. D'Aubusson γύρω στα 1495, συνεπίστηκε από τον D'Amboise και ολοκληρώθηκε από τον Del Carretto στα 1514.

Ο πλάτανος: μπροστά από τη κύρια είσοδο του κάστρου των ιπποτών προκαλεί εντύπωση ένα τεράστιο δέντρο με περιφέρεια περίπου 10 μέτρων. Είναι ο περίφημος πλάτανος του Ιπποκράτη. Είναι πολύ πιθανό ότι εκεί έγινε και η ομιλία του Απόστολου Παύλου προς τους κατοίκους της Κω για τη χριστιανική θρησκεία. Ο πλάτανος πολύχρονος κι εντυπωσιακός ήταν φυσικό να συνδεθεί και με διάφορους μύθους και θρύλους του λαού.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Το όνομα της Κω δεν έχει αλλιάξει ονομασία από την αρχαιότητα έως και σήμερα. Μερικοί υποστηρίζουν ότι το όνομα Κως προήλθε από το όνομα μιας βασιλοπούλλας κόρης του βασιλιά Τρίοπα του δεύτερου που λεγόταν Κώως. Άλλοι λένε πως η ονομασία οφείλεται στη καρική λέξη κοίον είτε επειδή το σχήμα του νησιού θυμίζει πρόβατο είτε γιατί στη Κω υπήρχαν άφθονα πρόβατα. Άλλοι πάλη υποστηρίζουν ότι το νησί ονομάστηκε έτσι από τη λέξη κως που σήμαινε ειρική.

Το νησί κατοικήθηκε από τους νεολιθικούς χρόνους όπως αποδεικνύεται από νεολιθικά ευρήματα στο σπήλαιο Ασπρόπετρα κοντά στην Κέφαλο. Πολλές μυθολογικές παραδόσεις των αρχαίων ελλήνων αναφέρονται στον εποικισμό και σε χαρακτηριστικά γεγονότα της Κω κατά την προϊστορική περίοδο.

Σύμφωνα με μια τέτοια παράδοση οι γίγαντες παιδιά του ουρανού και της γης όταν νικήθηκαν στη φοβερή μάχη που έδωσαν με τους θεούς του Ολύμπου τράπηκαν σε

φυγή.

Ο θεός Ποσειδώνας που κυνηγούσε το γίγαντα Πολυβότη έκοψε με τη τριαινά του ένα κομμάτι από τη Κω το πέταξε εναντίον του και τον σκότωσε. Σχετική με τη παραπάνω παράδοση είναι και η μυθολογική πληροφορία ότι στη Κω κατέφυγαν οι γίγαντες Κοίος, Φοίβος και Κύννος. Σύμφωνα με αυτούς τους μύθους πολλοί ήρωες και ημίθεοι είχαν επισκεφτεί το νησί. Φαίνεται πως οι πρώτοι κάτοικοι του νησιού ήταν Πελασγοί και Λέλεγες.

Άλλη παράδοση αναφέρει ότι οι Μέρορες που ήταν άνθρωποι δημιουργικοί έχτισαν τη πρώτη πανάρχαια πόλη του νησιού και της έδωσαν το όνομα της κόρης του βασιλιά Μέροπα: Αστυπάλεια. Διάδοχος το Μέροπα του πρώτου ήταν ο Τρίοπας ο δεύτερος. Και διάδοχος αυτού ο Μέροπας ο δεύτερος που η κόρη του λεγόταν Κώως. Στα χρόνια της ακμής της μινωικής Κρήτης ο Μίνωας ο δεύτερος μοηονότι έγινε κυρίαρχος σχεδόν ολόκληρης της Μεσογείου και έδωσε τους Κάρες από τα περισσότερα νησιά προτίμησε να μην πειράξει τους κατοίκους της Κω και να διατηρήσει μαζί τους μακροχρόνια φιλία. Μετά τον Τρίοπα τον τρίτο βασιλιάς έγινε στο νησί ο γιος του Ευδαίμονος. Αργότερα γύρω στο 1300 ο γιος του Ηρακλή και της Αστυόχης και βασιλιάς της Ρόδου Τηηπόδημος επεξέτεινε τη δικαιοδοσία του και στη Κω.

Η αρχαία λατρεία: στην αρχαία Κω λατρεύτηκαν ιδιαίτερα ο Ιπτήρ Ασκληπιός και ο Ηρακλής. Οι αρχαίοι Κώοι για να τιμήσουν το θεό της ιατρικής οργάνωναν τελετές στις οποίες πρόσφεραν θυσίες. Φυσικά στην αρχαία Κω λατρεύτηκαν και άλλοι θεοί όπως: Δίας, Δήμητρα, Διόνυσος, Ήρα, Αφροδίτη.

Οι αρχαίοι δήμοι: αρχαιότατη πρωτεύουσα της Κω ήταν η πόλη Αστυπάλεια. Η θέση αντιστοιχεί στη σημερινή παραλιακή τοποθεσία Παλιάτια κοντά στο χωριό Κέφαλος. Από τα αρχαιότερα χρόνια το νησί είχε βασιλιάδες. Στον ελλαδικό χώρο στις γύρω περιοχές άρχισαν από τον 7ο και 6ο αιώνα να τροποποιούνται ριζικά οι πολιτικοί θεσμοί.

Η πόλη της Κω κατοικήθηκε ανελλιπώς από τους Πρωτοελλαδικούς χρόνους (2300 π.Χ.) μέχρι σήμερα. Κατά την εποχή του Χαλκού η πόλη αναπτύχθηκε στο λόφο των Σεραγιών (στο κέντρο της πόλης). Ευρήματα γεωμετρικής και αρχαϊκής περιόδου δηλώνουν τη συνέχιση της κατοίκησης, αν και η πρωτεύουσα είχε μεταφερθεί στο άλλο -νότιο- άκρο του νησιού (Κως Αστυπάλεια). Μετά το συνοικισμό της Κω

(366 π.Χ.) - δηλαδή τη συνένωση των κωμών του νησιού- και την αναγνώριση της πόλης της Κω (Κως Μεροπής) ως διοικητικού κέντρου, οικοδομήθηκαν στην πόλη ιερά και δημόσια κτήρια, απαραίτητα για τη διοίκηση του νησιού.

Η πόλη ήταν τειχισμένη, ενώ με ξεχωριστό τείχος προστατευόταν το λιμάνι. Τα ιερά της Αφροδίτης Ποντίας και Πανδήμου, του Ηρακλή και ο μικρός ναός του Ιλιμένος βρίσκονταν εκτός του οχυρωματικού περιβόλου της πόλης. Η Κως οικοδομήθηκε σύμφωνα με το Ιπποδάμειο ρυμοτομικό σύστημα, δηλαδή δρόμοι κάθετοι και παράλληλοι μεταξύ τους δημιουργούσαν εσχάρα και χώριζαν την πόλη σε οικοδομικά τετράγωνα, ενώ είχαν αφεθεί ελεύθεροι χώροι για τα δημόσια κτήρια και τα κύρια ιερά.

Οι συχνοί σεισμοί που έπληξαν το νησί έδιναν αφορμή για συνεχείς ανοικοδομήσεις της πόλης. Τα διαφορετικά υλικά που χρησιμοποιούνταν βοηθούν στη διάκριση των οικοδομικών φάσεων. Το 366 π.Χ. και όλο τον 3ο αιώνα, τα κτήρια κατασκευάζονται με αμυδαλήόπετρα, είδος ασβεστολίθου, και πρασινωπό πωρόλιθο για τη θεμελίωση. Σπανιότερο είναι το μάρμαρο. Την επόμενη περίοδο γίνεται ευρεία χρήση του μαρμάρου. Αυτή την εποχή (2ος αιώνας π.Χ.) κατασκευάζονται τα μνημειώδη κτήρια που έδωσαν μεγαλοπρεπή όψη στην πόλη. Ο σεισμός του 6 ή 5 π.Χ. δεν άφησε ίχνη στην οικοδομική ιστορία της πόλης. Αντίθετα η ανοικοδόμηση που ακολούθησε το σεισμό του 142 μ.Χ. (επί αυτοκράτορος Αντωνίνου του Ευσεβούς) άλλαξε την όψη της πόλης. Στα κτήρια έγινε χρήση της χυτής τοικοποιίας, ενώ αυτή την περίοδο οικοδομούνται οι θέρμες, το θέατρο, το Στάδιο και γίνεται ανακατασκευή της Αγοράς και των οικοδομικών τετραγώνων.

Ο σεισμός του 469 μ.Χ (επί αυτοκράτορος Λέοντος Ι) σημαίνει το τέλος της αρχαίας πόλης και την αρχή της παλαιοχριστιανικής περιόδου. Ειδωλοθηατρικοί ναοί μετατρέπονται σε χριστιανικές εκκλησίες ενώ ταυτόχρονα ανεγείρονται πολυάριθμες βασιλικές. Νέος σεισμός το 554 -επί αυτοκράτορος Ιουστινιανού- θα θέσει τέρμα στη ζωή της πόλης.

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

1η διαδρομή: Κως - Άγιος Φωκάς - Θέρμες. Η πρώτη διαδρομή διασχίζει την ανατολική παραλία αγκαλιάζοντας τα ακρωτήρια ψαλίδι και Άγιο Φωκά για να καταλήξει στις Θέρμες. Το ακρωτήριο Άγιος Φωκάς είναι απότομος βραχίονας ενός λόφου ύψους 75μ. από την επιφάνεια της θάλασσας στον οποίο καταλήγει η βουνοσειρά του νησιού. Εκεί στα μεταβυζαντινά χρόνια υπήρχε το μικρό εκκλησάκι του Αγίου Φωκά. Στο 13ο χιλιόμετρο βρίσκονται οι θέρμες οργανωμένο παραθεριστικό κέντρο με ιαματική πηγή.

2η διαδρομή: Κως - Πηλατάνι - Ασκληπηείο. Η διαδρομή αυτή παρουσιάζει το μεγαλύτερο ιστορικό ενδιαφέρον γιατί περιλαμβάνει την περιήγηση στην περιοχή του Ασκληπείου και στο διεθνές Ιπποκράτειο ίδρυμα της Κω. Ο κεντρικός δρόμος βγαίνει από τη πόλη με νοτιοδυτική κατεύθυνση. Σε απόσταση περίπου δύο χιλιομέτρων συναντάμε το χωριό Πηλατάνι Τρία χιλιόμετρα έξω από τη πόλη μια διακλάδωση του δρόμου προς τα αριστερά δίνει τη δυνατότητα επίσκεψης στο ονομαστό Ασκληπηείο της Κω.

Σε απόσταση περίπου δύο χιλιομέτρων συναντάμε το χωριό Πηλατάνι Τρία χιλιόμετρα έξω από τη πόλη μια διακλάδωση του δρόμου προς τα αριστερά δίνει τη δυνατότητα επίσκεψης στο ονομαστό Ασκληπηείο της Κω.

3η διαδρομή: Κως - Ζιπάρι - Ασφενδιού - Τιγκάκι. Φεύγουμε από τη πόλη δυτικά. Αφήνουμε τη διασταύρωση για το Ασκληπηείο και συνεχίζουμε ευθεία.. στο 10ο χιλιόμετρο ο δρόμος μπαίνει στον πεδινό

οικισμό Ζιπάρι δημιουργημένο από τους κατοίκους του Ασφενδιού. Ένα κομμάτι του δρόμου τρέπεται προς τα νότια από το Ζιπάρι και ανεβαίνει στη πηλαγιά του βουνού Δίκαιος.

Μετά από τριάνμισι χιλιόμετρα φτάνει στο μεγαλύτερο γραφικότερο χωριό του νησιού με τους πολλούς συνοικισμούς το Ασφενδιού. Στην περιοχή Ασφενδιού ανήκει εκτός από το Ζιπάρι και ο παραθαλάσσιος οικισμός Τιγκάκι. Στο Τιγκάκι οδηγεί ένα κομμάτι του δρόμου που βγαίνει από το Ζιπάρι με βορειοδυτική κατεύθυνση.

4η διαδρομή: Ζιπάρι - Λινοπότης - Μαρμάρι - Πυλή. Η 4η διαδρομή αρχίζει από το Ζιπάρι ακολουθώντας την κεντρική αρτηρία του νησιού έως Λινοπότη. Από το Λινοπότη με παρεκκλίσεις δεξιά και αριστερά υπάρχει το κοσμοπολίτικο παραλιακό Μαρμάρι και το εύφορο Πυλή. Το κομμάτι του δρόμου που τρέπεται προς τα δεξιά καταλήγει στον όμορφο παραθαλάσσιο συνοικισμό Μαρμάρι αγαπητό κέντρο παραθερισμού για ντόπιους και ξένους τουρίστες.

5η διαδρομή: Λινοπότης - Αντιμάχεια - Καρδάμαινα - Μαστιχάρι. Η 5η διαδρομή αρχίζει από τον Λινοπότη ακολουθεί την κεντρική αρτηρία έως την Αντιμάχεια. Από την Αντιμάχεια θα επισκεφθούμε το γραφικό παραθαλάσσιο χωριό Καρδάμαινα και τον οικισμό Μαστιχάρι.

6η διαδρομή: Αντιμάχεια - Άγιος Στέφανος - Κέφαθος - μονή Αγίου Ιωάννη.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

A	ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ Κ 26,59
ΑΒΡΑΜΙΔΟΥ Α 33,84	ΓΡΙΒΕΑΣ Ι 33,84
ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ Π 26,58	Δ
ΑΔΑΜΙΔΟΥ Π. 25,49	ΔΑΝΙΑ Γ. 22,43
ΑΚΡΙΒΟΠΟΥΛΟΥ Α. 22,43	ΔΕΡΜΑΤΑ Χ. 22,43
ΑΛΗΒΑΝΗΣ Π 33,80	ΔΗΜΑΣ Γ. 25,49
ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΟΥ Α. 22,42	ΔΗΜΑΣ Ι. 25,48
ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ Μ 17,31	ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α 27,29,35,61,63,65,69
ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ Β 34,85	ΔΗΜΟΚΟΠΟΥΛΟΥ Δ. 25,52
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Α. 16,24	ΔΗΜΟΥ Σ 29,63
ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ Σ 27,35,60,70,71	ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Α 18,37
ΑΡΓΥΡΙΔΗΣ Π. 25,51	ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Δ 26,54,58
ΑΣΗΜΟΠΟΥΛΟΥ Π 29,66	
B	E
ΒΑΓΓΙΩΝΑΣ Γ 27,35,60,70,71	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΗ Μ. 18,25,33,48
ΒΑΝΤΣΗ Α 30,68	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ Α 26,56
ΒΑΝΤΣΗ Ν. 22,44	
ΒΑΣΙΛΟΓΛΟΥ Μ 34,87	Z
ΒΑΣΣΙΟΥ Ε 26,58	ΖΑΜΠΙΟΓΛΟΥ Γ 35,73
ΒΟΥΒΑΡΗ Γ 29,66	ΖΑΠΡΑΪΔΟΥ Α. 16,25
ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗ Κ 29,35,63,69	ΖΑΡΚΑΔΑΚΗ Ε. 25,52
Γ	ΖΑΧΑΡΙΟΓΛΟΥ Ε. 22,42
ΓΑΚΗΣ Δ. 16,24	ΖΕΡΒΑ Ρ 33,83
ΓΑΛΑΝΗ Β. 22,45	ΖΗΡΟΓΙΑΝΝΗΣ Π.Ν 16,22,23,26,56,45
ΓΕΛΑΓΩΤΑ Δ. 22,43	ΖΟΛΩΤΑ Α 35,73
ΓΕΩΡΓΑΛΑ Σ. 25,52	ΖΟΥΜΠΑΡΙΔΗΣ Ν ... 22,25,30,34,44,46,50,68,87
ΓΙΑΜΑΛΗΣ Π 35,73	ΖΟΥΜΠΟΥΛΙΔΟΥ Ν 26,55
ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Α. 25,52	ΖΥΓΑ Σ 33,36,75,82
ΓΙΑΝΝΙΚΟΥΡΗΣ Ι 33,80	
ΓΚΙΚΑ Σ. 22,43	Θ
ΓΚΙΡΙΤΖΙΩΤΟΥ Ε 34,85	ΘΑΝΑΣΑ Γ. 16,17,24,31
ΓΚΟΥΒΑ Χ 29,65	ΘΑΝΟΥ Ι 17,18,23,31,34,37,47,86
ΓΚΟΥΛΙΑΔΙΤΗ Β. 16,17,23,28	ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ Α 34,86
ΓΟΥΜΕΝΟΣ Δ 17,31	ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ε 22,34,46,87
	ΘΕΟΔΩΡΟΥ Μ 27,61

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

<p>Ι</p> <p>ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ Ο. 17,31</p> <p>Κ</p> <p>ΚΑΛΑΜΠΟΚΗ Ι 29,65</p> <p>ΚΑΛΕΒΡΟΣΟΓΛΟΥ Ι 29,66</p> <p>ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ Μ 34,85</p> <p>ΚΑΜΠΟΥΡΗ Ε 34,85</p> <p>ΚΑΠΡΙΝΗΣ Σ 36,74</p> <p>ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ Α 16,25,34,85</p> <p>ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ Μ 29,35,63,69</p> <p>ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗ Α 29,36,64,76</p> <p>ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ Α 33,79</p> <p>ΚΑΡΑΜΠΑΤΑΚΗΣ Π 35,73</p> <p>ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ Ε 33,80</p> <p>ΚΑΤΟΣΤΑΡΑΣ Θ. 22,45</p> <p>ΚΑΤΣΙΝΑΣ Χ 22,25,30,34,44,46,50,68,87</p> <p>ΚΑΤΩΠΟΔΗΣ Κ 27,29,35,61,63,65,69</p> <p>ΚΑΥΚΙΑ Θ 18,27,35,60</p> <p>ΚΙΡΜΙΖΗΣ Δ 35,73</p> <p>ΚΙΤΣΟΥΛΗ Δ 33,84</p> <p>ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ Γ. 25,52</p> <p>ΚΟΙΝΟΒΙΑΡΧΟΥ Ε 33,84</p> <p>ΚΟΚΚΙΝΟΥ Ε 29,64</p> <p>ΚΟΚΟΖΟΓΛΟΥ Ε. 22,44</p> <p>ΚΟΛΙΟΥΣΗ Ε 29,63</p> <p>ΚΟΝΤΟΥΛΗ Δ. 15,17,22,31</p> <p>ΚΟΣΠΑΤΗ Ε 26,59</p> <p>ΚΟΥΛΙΕΡΗ Α 33,83</p> <p>ΚΟΥΡΑΚΟΣ Μ 16,25</p> <p>ΚΟΥΡΕΛΗ Σ. 25,26,33,48,49,55,84</p> <p>ΚΟΥΡΙΚΟΥ Α. 22,25,30,34,44,46,50,68,87</p> <p>ΚΟΥΦΗ Β. 25,52</p> <p>ΚΥΡΙΑΚΟΥ Π. 25,51</p> <p>ΚΥΡΙΛΛΙΔΟΥ Μ 35,72</p> <p>ΚΥΡΙΜΛΙΔΟΥ Α. 26,54,58</p>	<p>ΚΥΡΟΓΛΟΥ Ε. 25,48</p> <p>ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ Α 26,59</p> <p>ΚΩΣΤΕΝΙΔΟΥ Μ 17,18,31,35,36,72,78</p> <p>Λ</p> <p>ΛΑΓΚΑΖΑΛΗ Β. 16,24</p> <p>ΛΑΣΚΑΡΗ Α. 15,17,21</p> <p>ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Κ 26,57</p> <p>ΛΙΟΣΑΤΟΥ Α. 25,49</p> <p>Μ</p> <p>ΜΑΓΙΩΝΑ Ε. 26,54</p> <p>ΜΑΚΡΗ Α 26,57</p> <p>ΜΑΝΟΥΣΣΟΥ Ε 29,64</p> <p>ΜΑΝΤΖΗΡΙΔΟΥ Κ. 25,50</p> <p>ΜΑΡΑΚΗ Μ. 15,17,22,31</p> <p>ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Β 36,78</p> <p>ΜΑΡΚΟΥ Δ. 16,24</p> <p>ΜΑΤΖΟΥΡΑΝΙΔΟΥ Μ 33,80</p> <p>ΜΑΥΡΙΚΑ Α 36,76</p> <p>ΜΑΥΡΟΜΑΤΙΔΗΣ Κ. 16,23</p> <p>ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Ε 34,87</p> <p>ΜΑΥΡΟΥΔΗ Κ 29,66</p> <p>ΜΕΜΜΟΣ Δ 35,73</p> <p>ΜΗΤΟΛΙΔΟΥ Γ 35,70</p> <p>ΜΙΣΙΟΥ Α 35,71</p> <p>ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ Ε 34,88</p> <p>ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ Δ. 22,45</p> <p>ΜΟΥΣΙΑΜΑ Τ. 16,23</p> <p>ΜΠΑΓΙΑΤΟΥΔΗ Γ 29,64</p> <p>ΜΠΑΔΙΝΑΚΗ Α 35,70,71</p> <p>ΜΠΑΔΙΝΑΚΗ Ε 35,70,71</p> <p>ΜΠΑΚΙΡΗ Π 33,80</p> <p>ΜΠΑΛΤΟΠΟΥΛΟΣ Γ 26,56</p> <p>ΜΠΑΝΙΩΤΗ Α 29,35,63,69</p> <p>ΜΠΑΡΜΠΑ Β 35,72</p>
---	---

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΜΠΕΛΕΧΡΗ Α 35,73	ΠΑΥΛΙΔΗΣ Γ 25,50
ΜΠΕΛΛΟΣ Θ 22,34,46,87	ΠΕΛΤΕΚΙΔΟΥ Κ 26,57
ΜΠΕΤΣΙΟΥ Β 29,65	ΠΙΠΕΡΕΛΗ Ε. 22,25,46,50
ΜΠΗΔΙΟΥ Ζ 29,66	ΠΛΑΤΑΚΗ Μ 26,56
ΜΠΟΚΑΡΗ Α 36,76	ΠΛΕΣΣΑ ΟΛ 26,57
ΜΠΟΚΟΣ Ι 17,31	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ Δ 36,74
ΜΠΟΛΙΚΑΣ Ε 17,29,67	ΠΟΛΥΜΕΡΗ Γ 35,73
ΜΩΡΟΥ Ζ 36,77	ΠΟΡΦΥΡΙΑΔΟΥ Σ. 26,55
N	ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΥ Α. 16,24
ΝΑΚΑ Β 35,70	ΠΟΥΛΙΔΑ Γ 36,76
ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ Π 68	ΠΟΥΛΙΟΥ Ζ 35,70,71
ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ Χ 22,30,34,44,87	ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ Β. 25,52
ΝΟΥΣΗΣ ΑΘ. 22,45	ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ Φ. 17,29
ΝΤΙΟΥΔΗΣ Χ 22,26,42,59	P
O	ΡΕΖΟΥ Α. 18,33
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Μ 29,35,63,69	ΡΙΖΟΥ Μ 29,35,63,69
ΟΡΘΟΠΟΥΛΟΣ Β 26,57	Σ
Π	ΣΑΒΑΚΟΥ Α. 23,47
ΠΑΓΚΙΔΗΣ Π 35,70,71	ΣΑΒΒΙΔΟΥ Ε. 22,46
ΠΑΪΚΟΠΟΥΛΟΥ Α 26,57	ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ Γ 25,26,33,48,49,55,84
ΠΑΪΚΟΠΟΥΛΟΥ Δ 26,33,56,57,81	ΣΑΛΠΙΓΓΙΔΗΣ Κ 36,76
ΠΑΛΟΥΚΙΔΟΥ Ε 26,55	ΣΑΡΡΗΣ Ε 29,64
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ Ε 35,72	ΣΔΡΕΓΑΣ Μ 22,25,30,34,44,46,50,68,87
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ Λ 27,61	ΣΙΑΚΩΤΟΣ Μ 29,36,64,76
ΠΑΠΑΔΑΚΗ Ε 29,67	ΣΙΑΜΟΠΟΥΛΟΣ Κ 27,29,35,61,63,65,69
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Β 29,64	ΣΙΩΠΗ Χ. 22,42
ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Μ. 25,48	ΣΟΜΠΟΛΟΣ Κ 34,85
ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ Ε 23,34,47,86	ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ Μ 27,34,62,88
ΠΑΠΑΜΙΚΕΔΗ Μ. 15,21	ΣΟΦΟΣ Δ. 25,52
ΠΑΠΑΝΑΣ Ν 26,54,58	ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ Κ. 17,31
ΠΑΠΑΤΟΛΙΟΥ Τ 33,80	ΣΤΑΥΡΙΑΝΑΚΗ Δ 36,76
ΠΑΠΠΑ Β 27,60	ΣΥΜΠΑ Λ 27,61
ΠΑΣΑΚΑΛΕΡΗ Ε 26,59	ΣΥΡΓΚΑΝΗΣ Χ. 22,43

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Τ

ΤΑΓΙΑ Α.....	22,25,30,34,44,46,50,68,87
ΤΑΚΟΥΛΗ Λ.....	27,61
ΤΕΚΕΟΓΛΟΥ Λ.....	25,49
ΤΕΡΖΟΓΛΟΥ Ζ.....	25,50
ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ Ε.....	22,42
ΤΖΑΛΑΒΡΑ Ε.....	29,35,65,69
ΤΟΥΝΗΣ Σ.....	35,73
ΤΡΑΝΤΑ Α.....	16,24
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ Ε.....	36,78
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ Ε.....	22,45
ΤΡΙΒΕΑΣ Ι.....	26,55
ΤΣΑΚΙΡΙΔΗ Ε.....	29,64
ΤΣΕΚΑΣ Φ.....	34,87
ΤΣΙΝΟΓΛΟΥ Α.....	36,74
ΤΣΙΡΠΑΝΛΗΣ Γ.....	17,23,31,34,47,86
ΤΣΙΤΣΗΣ Π.....	22,25,30,34,44,46,50,68,87
ΤΣΟΜΠΑΝΟΓΛΟΥ Ε.....	22,25,30,44,50,68
ΤΣΟΠΑ Χ.....	25,50
ΤΣΟΥΓΙΑ Π.....	15,17,21,33,36,37,77,83
ΤΣΟΥΚΙΔΟΥ Ι.....	35,70,71
ΤΥΡΛΙΩΝΗ Α.....	29,66

Υ

ΥΦΑΝΤΗ Ε.....	35,69
---------------	-------

Φ

ΦΛΩΡΙΑ Ι.....	33,36,75,82
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ Κ.....	36,74
ΦΡΑΓΚΟΥ Α.....	27,62
ΦΩΤΗ Ε.....	36,74

Χ

ΧΑΖΑΡΙΔΗΣ Ι.....	26,54
ΧΑΣΚΗ Δ.....	17,31
ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Β.....	15,21
ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Ε.....	22,26,42,59
ΧΑΤΖΗΠΑΣΧΑΛΗ Α.....	15,22
ΧΑΤΖΗΣΤΕΡΓΙΟΥ Π.....	17,31
ΧΡΙΣΤΙΔΟΥ Φ.....	34,85
ΧΡΙΣΤΟΓΙΑΝΝΗ Β.....	27,61
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Μ.....	33,80
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Σ.....	17,31
ΧΡΥΣΟΣΠΑΘΗ Μ.....	35,72
ΧΥΤΑ Ο.....	25,52

